

GK 53
7/1106
1108
1110

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEP.0.10.20-
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

13.02.2012* 0199

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı)

İlgi: 21 Kasım 2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-30309 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazınızda; 7/1106, 7/1108 ve 7/1110 esas numaraları ile yazılı soru önergeleri verildiği belirtilmektedir. Söz konusu sorulara ilişkin cevaplarımız aşağıdadır.

1) Sayın Mehmet Ali SUSAM'ın 7/1106 esas no.lu ESDEP'e göre yapılması planlanan çalışmalarla ilgili yazılı sorusuna ilişkin olarak;

Esnaf ve Sanatkârlar Değişim Dönüşüm Destek Strateji Belgesi ve Eylem Planında Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylem planı tedbirlerinden birisi basit usulden gerçek usule geçen esnaf ve sanatkârların şartlar oluştuğunda basit usulde vergilendirilmelerine imkân sağlanmasına yönelik olan eylem planı tedbiridir. Gelir Vergisi Kanununun yeniden yazım çalışmalarında söz konusu eylem planı tedbiri de gözetilerek basit usul mükellefiyet şartlarını kaybeden ve işletme hesabı esasına göre mükellef olanların belirli şartları sağlamaları halinde tekrar basit usulde mükellefiyete dönebilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımızın sorumluluğunda bulunan diğer bir eylem planı tedbiri ise geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan esnaf muaflığı kapsamındaki meslek kollarının durumunun gözden geçirilmesidir. Gelir Vergisi Kanununda esnaf muaflığı kapsamında bulunan ve teknolojik gelişmeler ile küreselleşmenin olumsuz etkileri nedeniyle kaybolmaya yüz tutan geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan meslek kollarında esnaf muaflığı uygulaması, Kanunun yeniden yazım çalışmalarında bahse konu eylem tedbiri de dikkate alınarak genişletilecektir. Böylelikle söz konusu mesleklerin yaşatılmasına yönelik çabalar vergisel yönden desteklenmiş olacaktır.

Bu eylem planı tedbirlerine ilişkin düzenlemeleri de içeren Gelir Vergisi Kanununun yeniden yazım çalışmalarında son aşamaya gelinmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek Strateji Belgesi ve Eylem Planının (ESDEP) 6.6 nolu "Öncelik ve Tedbir" başlığında "esnaf ve sanatkârların kamu ihalelerine katılmalarının kolaylaştırılması" öngörülmüştür. Bu "Öncelik ve Tedbir" başlığından sorumlu kuruluş Kamu İhale Kurumu, ilgili kuruluşlar ise Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü ile TESK olarak belirlenmiştir. Kamu İhale Kurumu tarafından hazırlanan Üçer Aylık ESDEP Çalışma Raporu Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

ESDEP Çalışma Takvimi, Performans Göstergeleri, Eylem Tanımı içinde "mal ve hizmet alımı uygulama yönetmeliklerindeki ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterlik kriterlerinin esnaf ve sanatkârlar açısından değerlendirilmesi ve gerekmesi durumunda değişiklik önerilerinin hazırlanması" birinci tedbir olarak yer almıştır. Bu tedbir

çerçevesinde mal ve hizmet alımı ihalelerinde yeterlik kriterleri değerlendirilmiştir. Mal ve hizmet alımı ihalelerine ilişkin yeterlik kriterlerine yönelik ilgili kuruluşlardan gelen görüşler çerçevesinde düzenlemeler yapılmıştır.

Esnaf ve sanatkârlarla ilgili olarak, ihale uygulama yönetmeliklerinde yapılan önemli değişiklikler aşağıda açıklanmaktadır.

1. Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç;
 - a) Yaklaşık maliyeti Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde mal alımları için öngörülen üst limit tutarına eşit ve altındaki her türlü mal alımı ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgeler istenmeyecektir.
 - b) Yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında olan her türlü mal alımı ihalelerinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler istenmeyecektir.Yapılan düzenleme ile iş hayatına yeni giren esnaf ve sanatkârların mal alımı ihalelerine katılımına imkân getirilmiştir.
2. Uygulama Yönetmeliklerin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddelerinde yapılan değişikliklerle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin edilebilen ve teyidi yapılabilen belgelerin Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde ihalelerde sunulmasına imkân sağlanmıştır. Yapılan değişikliklerle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan esnaf ve sanatkârlar odaları tarafından düzenlenen ve internet sayfası üzerinden temin edilebilen ve teyidi yapılabilen belgelerin Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde ihalelerde sunulmasına imkân sağlanmıştır.
3. Çalışma Takvimi, Performans Göstergeleri, Eylem Tanımı içinde “Personel servis ihalelerinde karşılaşılan sorunlara yönelik olarak Kamu İhale Kurulu ve TESK tarafından düzenlenecek toplantılarda sorunların belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması” dördüncü tedbir olarak yer almıştır. Sektör paydaşları tarafından personel servis hizmeti alımı ihalelerinde alt yüklenici olan araç sahibi esnafın yüklenicilerden alacaklarını alamadıkları bir sorun olarak iletilmiştir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin alt yüklenicileri düzenleyen maddesinde personel taşıma hizmet alımı ihalelerinde araç sahiplerinin yüklenicilerden olan alacaklarının düzenli olarak ödenmemesi nedeniyle hizmette aksamaların yaşandığı dikkate alınarak yüklenicilere hak ediş ödemesi yapılabilmesi için araç sahiplerinin bir önceki aya ait ücretlerinin yüklenici tarafından ödenmesi koşulu getirilmiştir.
4. İhale üzerinde kalan esnaf ve sanatkârlarca, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) ve (g) bentlerine ilişkin olarak sunulması gereken belgelerin alınacağı yerlerin açıklığa kavuşturulması için Kamu İhale Genel Tebliğinin 17.2.1 inci maddesinde değişiklik yapılmıştır. TESK tarafından kamu ihale mevzuatı esas alınarak esnaf ve sanatkârlar tarafından bu bentlerde bulunulmadığına ilişkin olarak sunulacak standart form örnekleri hazırlanmıştır.
5. Sektör paydaşları ile yapılan toplantılarda, esnaf ve sanatkârlar tarafından daha çok yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında olan mal ve hizmet alımı ihalelerine ilgi gösterildiği belirtilerek bu ihalelerde yerli istekli veya yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine de fiyat avantajı tanınması konusunda yasa değişikliği talep edilmiştir. 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Kanunun 178 inci maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 63 üncü maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Yapılan değişiklikle yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında olmakla birlikte yabancı isteklilerin de katılımına açık olan hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinin idari şartnamelerine, yerli istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması; yaklaşık maliyeti eşik değerin altında kalan mal alımı ihalelerinde ise "ihaleye sadece yerli isteklilerin katılması ve yerli malı teklif eden yerli istekliye %15 oranına kadar idarece belirlenecek bir oranda fiyat avantajı uygulanmasına yönelik" düzenleme yapabilmesi konusunda idarelere takdir yetkisi tanınmıştır.

6. Kamu İhale Genel Tebliğinde 20.04.2011 tarihinde değişiklik yapılarak, istekli tarafından teklif ettiği malın yerli malı olduğu husususun, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı ilgili Oda veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna bağlı ilgili Esnaf veya Sanatkarlar Odası tarafından düzenlenen Yerli Malı Belgesi ile belgelendirileceği açıklamasına yer verilmiştir.

7. Kapasite raporunun istenildiği hizmet alımı ihalelerinde, isteklinin kayıtlı olduğu esnaf ve sanatkarlar odası tarafından düzenlenen kapasite raporları konusunda tereddütler yaşandığı belirlenmiştir. Bu çerçevede, Kamu İhale Genel Tebliğinde 09.02.2011 tarihinde değişiklik yapılarak, "73.4. Aday veya istekli tarafından sunulan kapasite raporunun, adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu ticaret ve/veya sanayi odası ya da esnaf ve sanatkarlar odası tarafından mevzuatına uygun olarak düzenlenmesi ve ihale veya son başvuru tarihinde geçerli olması zorunludur." düzenlemesinin yer aldığı madde eklenmiştir.

8. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet ihalelerine ilişkin elektronik kılavuzlar hazırlanmış ve Kurumun internet sayfasında yayımlanmıştır. TESK tarafından Konfederasyonun internet sayfasında Kamu İhale Uygulamaları Bilgi Sitesi bölümü oluşturulmuştur.

9. Çalışma Takvimi, Performans Göstergeleri, Eylemin Tanımı içinde "Kamu İhale Kurumu ve TESK işbirliği ile Ankara'da esnaf ve sanatkarlara yönelik olarak 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuata ilişkin eğitim toplantısı düzenleneceği" üçüncü tedbir olarak yer almış; üçüncü tedbire ilişkin çalışma takvimi ise Kasım 2010 olarak belirlenmiştir. TESK'in talebi çerçevesinde 3 Aralık 2010 tarihinde ilk eğitim toplantısı gerçekleştirilmiş; bu toplantıda katılımcılara 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun Genel çerçevesi ve İhale mevzuatı ile uygulamalarındaki güncel gelişmeler aktarılmıştır.

10. 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen ihalelerin ilanları, Elektronik Kamu İhale Bülteninde yayımlanmakta olup bu Bülten Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden ulaşılması mümkündür. Elektronik Kamu İhale Bültenini görüntüleyebilmek için gerçek veya tüzel kişilerin EKAP'a kayıtlı olmaları gerekli değildir. EKAP'ın ana sayfasındaki (<https://ekap.kik.gov.tr/ekap/Default.aspx>) "Günlük Bültenler" menüsünden "Günlük Bülten İndirme" sekmesi tıklanarak, günlük bültenlere ulaşılabilir. Bu gelişme ile esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lerin 4734 sayılı Kanun kapsamındaki ihalelerin ilanlarına ücretsiz ve kolay bir şekilde ulaşılması sağlanmıştır.

2) Sayın Erdoğan TOPRAK'ın 7/1108 esas no.lu Kayıt dışı ekonomi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden alınan vergi, vergi adaletsizliği ve vergi affına dair yazılı sorusuna ilişkin olarak;

Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planını, ekonominin kayıt altına alınması ve kayıt dışı ekonomik büyüklüğün vergi, istihdam ve milli gelir boyutlarıyla da kavranmasına yönelik olarak 2011-2013 yıllarını kapsayacak şekilde yenilenmiştir. Bahse

konu plan ile gönüllü uyumun artırılması, denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, yaptırımların caydırıcılığının artırılması, veri tabanı paylaşımı ve toplumsal farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda 47 eylem planlanmıştır. Planlanan bu eylemler Gelir İdaresi Başkanlığının sorumluluğunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Şeker Kurumu ve Türkiye Noterler Birliği ile koordineli bir şekilde yürütülmektedir. Diğer taraftan kayıt dışılıkla mücadelede kurumların ve toplumun tüm kesimlerinin katılımını sağlamaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Vergi gelirlerine ilişkin verilerde bölgeler itibariyle herhangi bir ayrım olmamakla birlikte, iller itibariyle toplanan vergiler şeffaf yönetim anlayışının bir gereği olarak, Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan Yıllık Faaliyet Raporları ile Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından aylık olarak çıkarılan Kamu Hesapları Bültenlerinde yer almaktadır. Söz konusu süreli yayınlara Bakanlığımız birimlerinin resmi internet sitelerinden (www.gib.gov.tr, www.muhasabat.gov.tr) ulaşmak mümkündür.

2002 yılından itibaren uygulanan gelir politikalarının temel amacı, ekonominin rekabet gücünün artırılması, istihdamın ve yatırımların teşviki, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması ve daha etkin bir vergi sisteminin oluşturulmasıdır. Vergi uygulamalarında istikrar ve öngörülebilirliği artırıcı, vergi kanunlarını etkinlik, basitlik ve adalet ilkeleri çerçevesinde geliştirici politikalar tatbik edilmiş olup bundan sonrada aynı ilkeler çerçevesinde politikalar uygulanacaktır.

Vergi borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenlemeler vergi affı olarak algılanmamalıdır. Söz konusu düzenlemelerle mükelleflere birikmiş borçları için ödeme kolaylıkları ve çeşitli vergisel avantajlar sunulmaktadır. Bu düzenlemeler sayesinde bir yandan mahkeme ve idarelerin iş yükü azaltılırken diğer yandan da mükelleflerin birikmiş borçlarını cari yükümlülüklerini aksatmadan ödemelerine imkân sağlanmaktadır.

3) Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'ın 7/1110 esas no.lu İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı için toplanan vergilerle ilgili yazılı sorusuna ilişkin olarak; 7-1110 (GK.53)

Bilindiği üzere, 02.07.2007 tarihli ve 5706 sayılı İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanunla, İstanbul'u 2010 yılı Avrupa Kültür Başkenti olarak hazırlamak, 2010 yılında yapılacak etkinlikleri planlamak ve yönetmek, kamu ve sivil kurum ve kuruluşların bu amaçla yapacakları çalışmalarda koordinasyonu sağlamak üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz ve merkezi İstanbul'da olan İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı kurulmuş ve 30.06.2011 tarihinde tasfiye edilerek faaliyetlerine son verilmiştir.

Kuruluş amacını gerçekleştirmek üzere anılan Kanunun 12'nci maddesinde, Ajansın gelirleri belirlenmiştir. Söz konusu maddede 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önce Ajansın gelirleri;

- İstanbul İl Özel İdaresinin ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 2008, 2009 ve 2010 bütçelerine her yıl bu amaçla konulacak ödenek,
- İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Sanayi Odası tarafından 2008, 2009 ve 2010 yıllarında aktarılabilecek tutarlar,
- Yurtiçi ve yurtdışından sağlanacak yardım ve bağışlar ile sponsorluk gelirleri,
- Ajansın logo ve isim hakkının kullanımından sağlanacak gelirler,

- Avrupa Birliği Komisyonunun Projeye tahsis edeceği fonlar ve nema gelirleri,
- Yapılacak etkinliklerden sağlanacak bilet satış gelirleri ve diğer gelirlerden oluşmaktaydı.

Ancak, sayılan gelirlerin yetersiz kalması nedeniyle Ajansa ilave finansman imkânı sağlamak üzere, 5766 sayılı Kanunun 26'ncı maddesiyle 5706 sayılı Kanuna eklenen geçici 3'üncü maddede 2008 yılında Bakanlığımız bütçesinden Ajansa 250 milyon TL'ye kadar ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkili kılınmıştır. Ayrıca, Ajansın gelirlerini düzenleyen 12'nci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen hükümle 2009 ve 2010 yıllarında ise Ajansa verilmek üzere Maliye Bakanlığı bütçesine ödenek konulması öngörülmüştür.

Bu çerçevede, bu güne kadar Bakanlığımız bütçesinden Ajansa ödenmek üzere 2008 yılında 125 milyon TL, 2009 yılında 200 milyon TL, 2010 yılında ise 300 milyon TL, olmak üzere toplamda 625 milyon TL kaynak ayrılmıştır. Bu kaynaktan Ajansa aktarılan tutar, 2008 yılında 125 milyon TL, 2009 yılında 50 milyon TL ve 2010 yılında 223,7 milyon TL olmak üzere toplamda 398,7 milyon TL'dir.

5766 sayılı Kanunla 01.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere benzin türlerinde litre başına 1,5 kuruş, motorin türlerinde ise 1 kuruş ÖTV artışı yapılmıştır. Bu düzenlemenin yıllık gelir etkisi yaklaşık 220 Milyon TL'dir. Ayrıca, 4760 sayılı ÖTV Kanununa ekli (1) sayılı listede yer alan akaryakıt ürünlerinden alınan ÖTV tutarlarında adı geçen Kanunun 12'nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden ekonomik politikalar ve bütçe gereği olarak Bakanlar Kurulunca değişiklikler yapılabilmektedir. Bu maddenin verdiği yetkiye istinaden, ÖTV Kanununa ekli (1) sayılı listede yer alan malların ÖTV tutarları 15.07.2009 tarihli ve 27289 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2009/15200 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden tespit edilmiştir.

Bütçe ilkelerinden olan belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esası gereğince tahsil edilen tutar merkezi yönetim bütçesine gelir kaydedilmiş olup kamu hizmetlerinin gerekleri doğrultusunda çeşitli kalemlere harcanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı